

Olsztyn, 09 stycznia 2019 r.

PS-VI.431.1.45.2018.KB

Pani
Elżbieta Skaskiewicz
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Olsztynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr FK-IV.0030.807.2018 z dnia 3 października 2018 roku (**akta kontroli str. 1**) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Katarzyna Brewka – główny specjalista, kierująca zespołem kontrolnym,
2. Izabela Chowańska – główny specjalista,
3. Stella Maścianica – główny specjalista,
4. Lilla Kondrusik – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Olsztynie, przy Al. Piłsudskiego 61a. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 8 października i zakończono w dniu 12 października 2018 roku. Przedmiotem kontroli objęto formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.), zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 roku w sprawie szkoleń na asystenta rodziny (Dz. U. Nr 272 poz. 1608), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. MOPS / Ośrodek / kontrolowana jednostka – co oznacza: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie, Al. Piłsudskiego 61a,
2. Dyrektor / Dyrektor MOPS / Dyrektor kontrolowanej jednostki – co oznacza: Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie – panią Elżbietę Skaskiewicz,
3. Zastępca Kierownika – co oznacza: Zastępcę Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej – panią Joannę Rećko,
4. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie,

5. Plan – co oznacza: plan pracy z rodziną, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy,
6. Gmina – co oznacza Gminę Miasto Olsztyn.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia jej zakończenia i przeprowadzono ją w obecności pani Elżbiety Skaskiewicz - Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie.

Ustaień kontroli dokonano w oparciu o analizę prowadzonej w jednostce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez Dyrektora oraz Zastępcę Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej – panią Joannę Rećko, upoważnioną w dniu 8 października 2018 r. przez Dyrektora MOPS w Olsztynie do udzielania informacji na czas trwania kontroli **/akta kontroli str. 3/**. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Ośrodek. Działalność MOPS w Olsztynie w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

1. Dokumenty organizacyjne jednostki.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie jest jednostką budżetową Gminy Miasto Olsztyn. W okresie objętym kontrolą działał na podstawie:

- Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, przyjętego Uchwałą Nr XXXVIII/668/13 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 maja 2013 r. **/akta kontroli str. 5-10/**, zmienianego uchwałami z dnia 30 marca 2016 r., 25 stycznia 2017 r., oraz 28 lutego 2018 r.
- Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, wprowadzonego Zarządzeniem Nr 28/2015 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie z dnia 17 listopada 2015 r. **/akta kontroli str. 11-50/**, ze zmianami z dnia 3 listopada 2016 r., 27 kwietnia 2018 r. oraz 4 lipca 2018 r.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały ujęte w wyżej wymienionych dokumentach, kontrolujący nie wnieśli uwag do ich treści.

2. Gminny Program Wspierania Rodziny.

Ustalono, że zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, 30 marca 2016 r. Uchwałą Nr XXI/291/16 Rady Miasta Olsztyna, przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Olsztynie na lata 2016-2018 **/akta kontroli str. 51-63/**. Powyższy Program w czterech obszarach działań zakładał realizację siedmiu niżej wymienionych celów:

- Zapobieganie kryzysom oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- Utrwalanie wartości sprzyjających trwałości rodziny,
- Zwiększenie oddziaływań o charakterze wspierającym, ochronnym, stymulującym na rzecz dzieci i młodzieży,
- Zwiększenie różnorodności form wsparcia sprzyjających rozwojowi osobistemu dzieci i młodzieży,
- Inicjowanie działań polepszających współpracę z rodziną oraz zwiększanie umiejętności wychowawczych opiekunów,

- Zapobieganie dezintegracji rodzin,
- Zwiększenie dostępności do usług oferowanych przez lokalne podmioty działające na rzecz rodziny.

Ponadto ustalono, że w dniu 2 marca 2017 r. MOPS w Olsztynie sporządził „Sprawozdanie z realizacji w 2017 r. Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Olsztynie na lata 2016-2018 oraz potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny” /akta kontroli str. 65-79/, i zgodnie z informacją przekazaną przez Zastępcę Kierownika przedłożył je Prezydentowi Olsztyna.

3. Zatrudnienie i kwalifikacje asystentów rodziny oraz tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W okresie objętym kontrolą w Ośrodku zatrudnionych było 13 asystentów rodziny, 12 w oparciu o umowę o pracę, 1 na umowę zlecenie. Z analizy dokumentacji kadrowej dokonanej przez kontrolujących wynika, że osoby te posiadały kwalifikacje niezbędne do pracy na stanowisku asystenta rodziny, zgodnie z wymogami określonymi w art. 12 ust. 1, pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Akta osobowe zawierały także oświadczenia potwierdzające spełnianie warunków określonych w art. 12 ust. 1, pkt 2, 3 i 4, ustawy to jest o:

- niepozbawieniu / nieograniczeniu władzy rodzicielskiej,
- braku obowiązku alimentacyjnego,
- nieskazaniu prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo (w tym także skarbowe).

Ustalono, że praca asystentów rodziny nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta była prowadzona, zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy. Asystenci nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, czego nie dopuszcza art. 17 ust. 4 ustawy /akta kontroli str. 81-105/.

W wyniku kontroli stwierdzono, że asystenci rodziny zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy, systematycznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez samokształcenie oraz udział w okresie objętym kontrolą w szeregu szkoleń i konferencji finansowanych lub też organizowanych przez olsztyński MOPS (wykaz stanowi akta kontroli str. 113-115). W poszczególnych przypadkach Ośrodek dofinansowywał również koszty studiów podejmowanych przez asystentów.

4. Formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

▪ Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne

W okresie objętym kontrolą Gmina Miasto Olsztyn zapewniała rodzinom przeżywającym trudności dostęp do specjalistycznego poradnictwa, także w samym Ośrodku. Pomoc specjalistyczna realizowana była przez:

- psychologa, który w 2017 r. udzielił 216 porad 600 rodzinom, w 2018 r. – 579 porad 195 rodzinom;
- pedagoga, który w 2017 r. udzielił 73 porad 73 rodzinom, w 2018 r. – 38 porad 38 rodzinom;

- Terapia i mediacje

Ustalono, że w badanym okresie rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mogły skorzystać z terapii i mediacji, prowadzonych przez zatrudnionych psychologów. Rodziny, w których występowały problemy związane z uzależnieniem, mogły ponadto skorzystać z pomocy terapeutów uzależnień w Miejskim Zespole Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie. W przedłożonej pisemnej informacji na temat form wsparcia realizowanych przez Gminę, liczba rodzin korzystających z terapii lub mediacji pokrywa się z liczbą rodzin, którym udzielono wsparcia w formie poradnictwa psychologicznego.

- Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne

Z dokumentacji przedłożonej przez Zastępcę Kierownika wynika, że w okresie objętym kontrolą MOPS w Olsztynie świadczył usługi opiekuńcze i specjalistyczne. W roku 2017 tego rodzaju wsparciem objęto 5 rodzin, w roku 2018 - 12 rodzin (do daty kontroli). Usługi te świadczone były przez podmioty zewnętrzne, na mocy stosownych porozumień, zawartych przez kontrolowaną jednostkę /**akta kontroli str. 117/**.

- Pomoc prawna, w tym w zakresie prawa rodzinnego

Ustalono, że nieodpłatnej pomocy prawnej rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych udzielali radcy prawni, zatrudnieni w Miejskim Ośrodku Poradnictwa Specjalistycznego i Socjalnego (funkcjonującego w strukturze MOPS w Olsztynie). Z ich pomocy rodziny mogły skorzystać we wszystkie dni robocze (z wyjątkiem środy) od godz. 8.00 do 16.00.

W 2017 roku z pomocy prawnej skorzystało 630 z rodzin, o których mowa w art. 11 ust. 1 ustawy (969 porad), w roku 2018 - 582 rodziny, którym udzielono 703 porady /**akta kontroli str.119/**.

- Objęcie rodziny wsparciem asystenta

Ustalono, że w Ośrodku nie wprowadzano, w formie wewnętrznych zarządzeń, odrębnych regulacji dotyczących pracy asystenta, rodzaju dokumentacji, czy też sposobu jej dokumentowania. Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji oraz uzyskanych informacji stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą żaden z asystentów nie pracował w tym samym czasie z większą liczbą rodzin niż 15, zatem stosownie do zapisu art. 15 ust. 4 ustawy. Dobór asystenta do rodziny uzależniany był od stopnia złożoności problemów pojawiających się w rodzinie oraz trudności wykonywanych zadań /**akta kontroli str. 123/**.

W 2017 roku 10 asystentów pracowało łącznie ze 131 rodzinami (dane ze sprawozdania WRiSPZ-G za II półrocze - **akta kontroli str. 127/**), w dacie kontroli 8 asystentów pracowało z 92 rodzinami /**akta kontroli str. 109/**.

Szczegółowej analizie poddano 45 teczek rodzin z całego okresu objętego kontrolą (w tym 7 rodzin, które zakończyły współpracę). Potrzeby objęcia rodzin asystenturą rozpoznane zostały zarówno przez sam Ośrodek, z racji objęcia tych rodzin pomocą socjalną, jak i na podstawie postanowienia Sądu. W dwóch badanych przypadkach zgłoszenia o potrzebie wsparcia rodziny asystenturą dokonał szpital, w którym stwierdzono zaniedbania opiekuńcze wobec małoletnich dzieci. W każdym przypadku w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich pracownicy socjalni przeprowadzili wywiad

środowiskowy, i jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynikało, iż potrzebuje ona wsparcia asystenta, pracownicy socjalni formułowali w wywiadzie wnioski do Dyrektora Ośrodka o jego przydzielenie. Wyjątek od tej praktyki stanowiły przypadki przydzielenia asystenta w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem” (Dz. U. 2016, poz.1860 ze zm.).

Początkiem współpracy asystenta z rodziną było pisemne wyrażenie zgody rodziny na objęcie jej wsparciem asystenta. W każdym badanym przypadku takie oświadczenie zostało przez rodzinę podpisane, co pozwala stwierdzić, iż Ośrodek działał zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy. W przypadku przydzielenia asystenta rodziny na podstawie postanowienia Sądu, Ośrodek informował rodzinę odrębnym pismem o skierowaniu do rodziny asystenta, ze wskazaniem daty od kiedy współpraca taka ma się rozpocząć.

Z analizy badanych dokumentów wynika, że wstępnym dokumentem (poza wywiadem środowiskowym) obrazującym wagę problemów powstałych w rodzinie był dokument o nazwie *Diagnoza rodziny*, sporządzany przez asystentów, zawierający dane rodziny, opis warunków mieszkaniowych, opis sytuacji zdrowotnej, opiekuńczo-wychowawczej, funkcjonowanie rodziny na zewnątrz, opis zasobów rodziny i jej mocnych stron, opis zagrożeń rodziny i jej słabych stron /**akta kontroli str. 129-130**/. Poza wywiadem środowiskowym dokument ten był bazą do stworzenia planu pracy z rodziną.

W okresie objętym kontrolą zatrudnieni w Ośrodku asystenci, co do zasady sporządzali plany pracy z rodziną. Wyjątek stanowiły rodziny, w których wywiad środowiskowy przeprowadzono w okresie wrzesień-październik 2018 r. (w badanej próbie takich rodzin było 9). Tym rodzinom planu pracy jeszcze nie sporządzono, z uwagi na krótki okres współpracy z asystentem i konieczność bliższego poznania struktury rodziny, jej problemów czy też jej zasobów.

Kontrolujący stwierdzili, że w 3 badanych przypadkach planów pracy nie sporządzono. Przypadki te odnosiły się do rodzin objętych wsparciem z tytułu przydzielenia asystenta w oparciu o przepisy ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”. Z takimi rodzinami asystenci opracowywali katalog możliwego do uzyskania wsparcia.

Obowiązujące w dacie kontroli plany, poza wskazaniem nazwiska rodziny, zawierały:

- cel główny pracy z rodziną,
- cele szczegółowe,
- działania / zadania służące realizacji celów,
- wskazanie osób odpowiedzialnych,
- terminy realizacji,
- oczekiwane efekty.

Każdy badany dokument zawierał datę jego sporządzenia, podpis członków rodziny oraz podpis asystenta. 17 z 45 badanych planów nie zawierało natomiast podpisu pracownika socjalnego, będącego swoistym potwierdzeniem wspólnej pracy nad tym dokumentem. Wobec powyższego Zastępcy Kierownika przedłożono zapytanie, w jaki sposób dokonywano konsultacji z pracownikiem socjalnym przy tworzeniu planu pracy z rodziną. W odpowiedzi pani Joanna Rećko napisała: *„Każdy rozpoczynający pracę asystent konsultuje tworzony plan z pracownikiem socjalnym w Punkcie Pomocy Społecznej. Z uwagi na fakt, iż ustawa nie określa sposobu konsultacji oraz potwierdzania tego faktu w określony sposób, MOPS w Olsztynie nie wymagał do dnia dzisiejszego takiego potwierdzenia na piśmie. Uwzględniając sugestie przekazane w toku postępowania kontrolnego asystenci rodziny zobowiązani będą do*

pisemnego potwierdzenia konsultacji z pracownikiem socjalnym przy opracowywaniu planu pracy z rodziną”. Asystenci 17 rodzin, w których brakowało „śladu” konsultacji przedłożyli oświadczenia, że w każdym jednym przypadku przed sporządzeniem planu pracy z rodziną konsultowali zapisy działań, które należy podjąć wobec danej rodziny /**akta kontroli str. 139/**. Kontrolujący przyjęli wyjaśnienie i, wobec złożonego pisemnie zobowiązania do dokumentowania tego faktu, odstąpili od wydania zaleceń w tym obszarze.

W przypadkach tego wymagających (np. gdy zmieniał się cel główny pracy z rodziną) asystenci sporządzali także aktualizację planu.

Ustalono ponadto, że asystent rodziny dokonywał okresowej oceny sytuacji rodziny co pół roku, do czego obliguje art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy. Dokument ten zawierał:

- dane członków rodziny (rodziców i dzieci),
- dane asystenta rodziny,
- wskazanie okresu, którego ocena dotyczy oraz datę jej sporządzenia,
- założone w planie efekty pracy z rodziną oraz poziom ich osiągnięcia 9z uzasadnieniem),
- wnioski i uwagi dotyczące dalszego postępowania wobec rodziny.

Oceny te podpisane były przez asystenta rodziny, Zastępcę Kierownika Działu Pomocy Środowiskowej, pracownika socjalnego, po czym każdorazowo przekazywane były Dyrektorowi Ośrodka, który potwierdzał odbiór ocen i opatrywał tę czynność stosowną datą.

W opinii kontrolujących oceny okresowe kończące pracę asystenta z rodziną winny zawierać szersze uzasadnienie, tak aby jasno wynikało z jakiego powodu praca z asystentem została zakończona. Nadto, w ocenach tych dobrze byłoby doprecyzować jak ma wyglądać monitoring danej rodziny lub z jakiego powodu tej rodziny monitoringiem nie obejmuje się.

Ustalono, że wobec rodziców, których dzieci umieszczono w pieczy zastępczej, Ośrodek wypracował i stosował praktykę informowania o możliwości podjęcia współpracy w celu powrotu dziecka do rodziny oraz o tym, iż pracownicy Ośrodka (asystenci i pracownicy socjalni) uczestniczą w okresowej ocenie sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej (zapoznanie się z takim pouczeniem rodzice potwierdzali podpisem i opatrywali stosowną datą). Wdrożono również *Oświadczenie o rezygnacji z podjęcia współpracy w celu powrotu dziecka do rodziny*, które dołączano do akt rodziny, rezygnującej ze wsparcia asystenta.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu WRiSPZ–P za I półrocze 2018 roku, wg stanu na dzień 30 czerwca 2018 r. w różnych formach pieczy zastępczej funkcjonujących w Olsztynie przebywało łącznie 319 dzieci. Ustalono, że w okresie objętym kontrolą asystenci rodziny konsultowali tworzenie planu pracy z rodziną z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, tak aby te spójne były z planami pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej, co zgodne było z art. 15 pkt 2 ustawy. W przypadku dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych założenia do planów pracy z rodziną asystenci omawiali z wychowawcami kierującymi procesem wychowawczym poszczególnych dzieci. Powyższe dokumentowali w planach pracy z rodziną lub *Kartach odwiedzin i czasu pracy asystenta rodziny*. Z analizowanej dokumentacji wynika, że asystenci uczestniczyli w posiedzeniach związanych z okresową oceną sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, na bieżąco dbając aby kierunki działań, zarówno asystentów jak pracowników pieczy zastępczej, były zbieżne i aktualne.

Analiza dokumentacji prowadzonej przez asystentów, w tym dobrze i rzetelnie prowadzonych *Kartach odwiedzin i czasu pracy asystenta rodziny* wykazała, że ich praca

realizowana była szerokotorowo, adekwatnie do potrzeb rodzin i z wykorzystaniem możliwości samego Ośrodka oraz instytucji działających w całym Olsztynie. Praca asystentów koncentrowała się między innymi na:

- poprawie sytuacji życiowej rodzin, w tym nabywaniu umiejętności i kompetencji w obszarze prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, zarządzania budżetem domowym, racjonalnego wydatkowania środków pieniężnych,
- motywowaniu do podnoszenia wiedzy na temat rozwoju dzieci, ich potrzeb, w tym także potrzeb edukacyjnych,
- nauce konstruktywnego spędzania czasu, atrakcyjnego także dla dzieci,
- nauce systematyczności i dobrych nawyków, w tym dotyczących stałych pór posiłków, odrabiania lekcji, zabaw z dziećmi, kontroli czystości czy dbania o higienę i zdrowie,
- pomocy w rozwiązywaniu problemów socjalnych, w tym poprawy warunków bytowych oraz sporządzaniu pism urzędowych (w tym do Zakładu Lokali i Budynków Komunalnych w Olsztynie),
- pomocy w rozwiązywaniu problemów natury psychologicznej, w szczególności poprzez motywowanie do skorzystania z pomocy specjalistów i umawianie na wizyty,
- pomocy rodzicom w przypadku trudności wychowawczych z dziećmi, poprzez konsultacje wychowawcze, współpracę ze szkolnymi pedagogami oraz pracownikami placówek wsparcia dziennego, funkcjonujących na terenie Olsztyna,
- wzmacnianiu aktywności zawodowej i motywowaniu do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, ułatwiających efektywne zaistnienie na rynku pracy,
- pomocy w poszukiwaniu zatrudnienia oraz pisaniu listów motywacyjnych, cv, aplikacji o pracę,
- wspieraniu kobiet w ciąży, z wykorzystaniem wachlarza możliwości przewidzianych w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za Życiem”.

Ustalono ponadto, że asystenci rodzin uczestniczyli w pracach zespołu interdyscyplinarnego oraz grupach roboczych, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, oraz współpracowali z jednostkami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami pozarządowymi, parafiami, do których przynależały rodziny, a także innymi podmiotami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

O zakończeniu współpracy z asystentem Ośrodek informował rodzinę odrębnym pismem, wskazującym powód zakończenia współpracy. W przypadku, gdy praca z rodziną kończyła się z powodu przeprowadzki rodziny do innej gminy Ośrodek, w każdym przypadku gdy posiadał wiedzę na temat miejsca pobytu rodziny, informował właściwy ośrodek pomocy społecznej o fakcie objęcia asystenturą i sugerował potrzebę jej dalszego wsparcia.

Zgodnie z informacją przekazaną przez p. Joannę Rećko, MOPS w Olsztynie przyjął, że monitorowanie funkcjonowania rodziny przez asystenta po zakończeniu z nią współpracy, trwać będzie od 3 do 6 m-cy (w zależności od sytuacji). Zwykle monitoringiem tym obejmowano rodziny, które zakończyły pracę i uzyskały efekty, bądź znaczną część efektów, założonych w planie pracy z rodziną. Asystent, zwykle raz w miesiącu, pozyskiwał informacje na temat funkcjonowania rodzin (w tym dzieci) od przedstawicieli różnych instytucji współpracujących z rodziną, pracowników szkół, świetlic. Nie obejmowano monitoringiem rodzin, które zakończyły pracę z asystentem ze względu na własną rezygnację z tej formy wsparcia. Rodziny takie, w ramach pracy socjalnej, monitorowali pracownicy socjalni Ośrodka.

▪ Organizowanie spotkań dla rodzin (grupy wsparcia, grupy samopomocowe)

Gmina Miasto Olsztyn stwarzała rodzinom mającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych możliwość spotkań z innymi rodzinami, w ramach funkcjonującej Grupy Wsparcia. W roku 2017 odbyło się 9 spotkań sześciu uczestniczących w niej rodzin, w roku 2018 (do daty kontroli) odbyło się 5 spotkań dla pięciu rodzin. Ponadto Ośrodek stwarzał możliwość rozwijania kompetencji rodzicielskich podczas zajęć „Szkoly dla Rodziców”, które odbywały się na bazie placówek wsparcia dziennego, funkcjonujących w strukturach MOPS Olsztynie.

5. Placówki wsparcia dziennego:

Ustalono, że w Gminie Miasto Olsztyn, według stanu na 30 czerwca 2018 roku działało 12 placówek wsparcia dziennego, o których mowa w art. 18-28 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w tym 2 w strukturach organizacyjnych MOPS w Olsztynie). 8 z nich prowadził podmiot inny niż Miasto Olsztyn, to jest podmiot, któremu Gmina zleciła realizację tego zadania na podstawie art. 190 lub podmiot, który otrzymał zezwolenie Prezydenta Olsztyna.

10 z 12 funkcjonujących placówek wsparcia dziennego działało w formie opiekuńczej, 2 placówki działały natomiast w formie specjalistycznej. Miasto Olsztyn nie prowadziło i nie zlecało prowadzenia placówek w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

Z danych, które posiadał Ośrodek, do świetlic funkcjonujących w strukturze MOPS w Olsztynie uczęszczało w 2017 roku 134 dzieci, w 2018 (do daty kontroli) – 125 dzieci. Ze sprawozdania WRiSPZ za I półrocze 2018 r. wynika, że według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r. z możliwości uczestnictwa w zajęciach wszystkich placówek wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie Miasta Olsztyn skorzystało 262 dzieci.

6. Rodziny wspierające:

Ze zgromadzonej dokumentacji oraz pozyskanych informacji wynika, że w gminie Miasto Olsztyn żadna z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych nie jest objęta pomocą rodziny wspierającej. Żadnej z rodzin prawidłowo funkcjonujących takie zadanie nie zostało też powierzone. Ośrodek podawał do informacji publicznej ogłoszenie o poszukiwaniu kandydatów na rodziny wspierające /**akta kontroli str. 111/**, żadna z rodzin prawidłowo funkcjonujących nie zgłosiła swojej kandydatury. Zatem fakultatywnej formy wsparcia, jaką jest wspomaganie rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez działalność rodzin wspierających, w Gminie Miasto Olsztyn nie prowadzi się.

7. Uwagi i wnioski

Mając na uwadze ustalenia kontroli wnioskować można, że w okresie objętym kontrolą, rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Olsztynie zapewniał dostęp do wszystkich form wsparcia, przewidzianych w art. 10 ust. 3 ustawy. Szczególnego podkreślenia wymaga dobra

współpraca asystentów zarówno z pracownikami socjalnymi, realizującymi zadania gminy jak i pracownikami działu pieczy zastępczej, realizującymi zadania powiatu.

W opinii kontrolujących wspieraniu rodziny służy także szeroko rozwinięta sieć placówek wsparcia dziennego, funkcjonujących w różnych dzielnicach miasta, co ułatwia rodzinom zorganizowanie dodatkowej opieki dla ich małoletnich dzieci, wobec czego rekomenduje się dalsze utrzymanie dobrego poziomu świadczonych usług.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 998 ze zm.).

Województwo
Wojewody
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Jabłonka-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

GŁÓWNY SPECJALISTA

Stella Maścianica

GŁÓWNY SPECJALISTA

Lilla Kondrus

GŁÓWNY SPECJALISTA

Izabela Chowańska

GŁÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Brewka